

DIZAYNING YENGIL SANOAT MAHSULOTLARIDA BREND YARATISHDAGI ROLI

“Moda va dizayn” kafedrası assistenti N.A. Xonkeldiyeva

25r-22 guruh talabasi R.N. Xamidjonova

Toshkent to‘qimachilik va yengil sanoat instituti

Annotatsiya: Ushbu maqolada dizaynning yengil sanoat mahsulotlaridagi brend yaratish jarayonida dizaynning vizual identifikatsiya, estetik qiymat, funktsionallik, innovatsiya va iste'molchilar psixologiyasi kabi jihatlari muhim ahamiyatlari yoritilgan.

Аннотация: В этой статье в процессе создания бренда продукции легкой промышленности освещаются важные аспекты дизайна, такие как визуальная идентичность, эстетическая ценность, функциональность, инновации и психология потребителя.

Abstract: This article highlights important aspects of design, such as visual identity, aesthetic value, functionality, innovation and consumer psychology, in the process of creating a light industry brand.

Dizayn – bu nafaqat mahsulotning tashqi ko‘rinishini yaratish, balki uning brendini shakllantirishda muhim rol o‘ynaydi. Yengil sanoat mahsulotlarida dizayn, har bir elementi orqali iste’molchiga mahsulotning maqsadi, sifati va brendi haqida aniq va samarali xabar beradi.

1. Brend yaratishning asosiy tamoyillari

Brend yaratish – bu kompaniyaning mahsulotini yoki xizmatini boshqa raqobatchilardan ajratib turadigan va uning maqsadli auditoriyasiga aniq bir tasavvur yaratadigan jarayondir. Brend o‘z ichiga nafaqat nom, logotip, va ranglarni, balki mahsulotning dizaynini ham o‘zida aks ettiradi. Mahsulot dizayni brendni shakllantirishda asosan quyidagi jihatlari bo‘yicha ishlaydi:

- vizual identifikatsiya: mahsulotning tashqi ko‘rinishi, uning ranglari, shakllari va materiallari orqali brendning ruhini va xarakterini aks ettiradi.
- innovatsiya va estetik qiymat: dizaynning yangiligi va estetik jihatlari brendni yaratishda muhim rol o‘ynaydi. Mahsulotning estetik go‘zalligi, uning foydalanuvchi tomonidan qabul qilinishini oshiradi va brendning muvaffaqiyatli bo‘lishiga yordam beradi[1].

2. Brendning integratsiyasi

Yengil sanoat mahsulotlari, masalan, kiyim-kechak, poyabzal, aksessuarlar yoki uy-ro‘zg‘or buyumlari, ko‘pincha mijozning shaxsiy uslubi va estetik didini ifodalaydi. Shu sababli, dizayn va brendning o‘zaro integratsiyasi juda muhimdir:

- mahsulotning funksionalligi va dizayni: mahsulotning estetik jihatlari bilan birga uning funksionalligi ham brendni shakllantiradi. Masalan, to'liq foydalanuvchi ehtiyojlariga mos keladigan dizayn brendni yaratishda muhim omil hisoblanadi.
- brendga xos dizayn elementlari: har bir brend o'ziga xos dizayn elementlarini yaratishi kerak. Bu, masalan, logotip yoki ranglarning birligi, mahsulotning o'ziga xos shakli yoki boshqa dizayn elementlarida aks etadi.

3. Dizaynning mahsulotni farqlashdagi roli

Yengil sanoat mahsulotlarida dizayn nafaqat estetika uchun, balki mahsulotni raqobatchilardan farqlash uchun ham xizmat qiladi. Ajoyib dizayn nafaqat mahsulotni jozibador qiladi, balki iste'molchilarga brendni boshqa raqobatchilardan ajratish imkonini beradi. Masalan, kiyim-brendlari o'rtasida ranglar, naqshlar yoki maxsus tikuv uslublari orqali farq qilishi mumkin. Bu turli xil brendlar orasida turli xil uslublarni yaratishga yordam beradi.

4. Mahsulot dizayni va iste'molchilar psixologiyasi

Dizaynning yana bir muhim jihati shundaki, u iste'molchilarning psixologik reaksiyasini keltirib chiqaradi. Mahsulot dizayni orqali iste'molchilar o'zlarining shaxsiy identifikatsiyasini va hayot tarzini ifodalashlari mumkin[2]. Misol uchun, ekologik toza materiallardan tayyorlangan dizaynlar ekologik jihatdan ongli iste'molchilarni o'ziga jalb etishi mumkin. Shuningdek, ranglar va shakllar yordamida mahsulotning brendi iste'molchiga muayyan his-tuyg'ularni yetkazishi mumkin.

5. Brendni yaratishda innovatsiya

Brend yaratishda innovatsiya har doim muhim rol o'ynaydi. Yengil sanoat mahsulotlarida dizayn innovatsion elementlarni kiritish, mahsulotni ajratib turadigan xususiyatlarga ega bo'lishi kerak. Yaratilgan mahsulot nafaqat estetik jihatdan jozibador bo'lishi, balki unga zamonaviy texnologiyalarni qo'shish orqali iste'molchilarga yangi tajriba taqdim etishi kerak[3]. Misol uchun, ekologik toza va barqaror ishlab chiqarish texnologiyalariga ega bo'lgan mahsulotlar brendning ijobiy imidjini yaratishda yordam beradi.

6. Dizayn va mahsulot marketingi

Brend yaratish va mahsulot marketingining bir-biriga bog'liqligi alohida e'tiborga loyiqdir. Mahsulotning dizayni marketing strategiyasining asosiy qismiga aylanishi mumkin. Mahsulotning tashqi ko'rinishi, reklama materiallari, qadoqlash dizayni va ijtimoiy tarmoqlarda aks ettirilgan vizual tasvirlar – bularning barchasi brendni taqdim etishda muhim vositalardir. Mahsulotni jozibador va esda qolarli tarzda namoyish qilish orqali, iste'molchilarning brendga bo'lgan qiziqishi va sadoqatini oshirish mumkin.

7. Kompaniya madaniyati

Brendning yengil sanoat mahsulotlaridagi dizayni kompaniyaning madaniyati va qadriyatlarini aks ettiradi. Mahsulot dizayni, shuningdek, kompaniyaning boshqaruv

falsafasini, ekologik mas'uliyatini yoki innovatsion yondashuvini ko'rsatishi mumkin[4]. Masalan, bir kompaniya o'z brendini yangilik va zamonaviylikka asoslasa, uning mahsulot dizayni ham shu ruhda bo'lishi kerak. Shuningdek, brendning estetik jihatlari uning jamiyatdagi roli va e'tiborini ko'rsatishi mumkin.

Dizaynning yengil sanoat mahsulotlaridagi brend yaratishdagi roli beqiyosdir. Mahsulotning dizayni nafaqat uning tashqi ko'rinishini, balki kompaniyaning brendini ham shakllantiradi, iste'molchilarga mahsulot haqida aniq va samarali xabar yuboradi. Dizayn, innovatsiya va estetik jihatlari orqali brendni ajratib turish, mahsulotni xarid qilishni jalb qilish va bozorni egallashda muhim vosita hisoblanadi. Brendni muvaffaqiyatli yaratishda dizaynning o'rni har doim ahamiyatli bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Kotler P. & Keller K.L. Marketing Management. Pearson. 2016.
2. Bloch P.H. Seeking the Ideal Form: Product Design and Consumer Response. Journal of Marketing, 59 (3), 16-29. 1995.
3. Toshpulatov, S. Dizayn va brend yaratish: Innovatsion yondashuvlar. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi. 2018.
4. Xudoyberganov, T. Brend yaratish va uni rivojlantirish. Toshkent: "Fan va texnologiya" nashriyoti. 2020.